

Handläggare: Ida Burlin
Telefon: 08 - 508 09 277

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till förändring av resursfördelningssystem inom ekonomiskt bistånd – remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Siw Lideståhl
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder med anledning av ett förslag till förändring av resursfördelningssystem för ekonomiskt bistånd. Förvaltningen anser att det är viktigt att variablerna löpande uppdateras, men att detta görs oftare än idag. Förvaltningen anser att en specialstudie bör göras av den för norra innerstaden gemensamma försörjningsstödsenheten, där handläggningen har skett med samma arbetssätt för de tre stadsdelsnämnderna men där ändå underskotten för ekonomiskt bistånd har varierat i storlek mellan nämnderna. Förvaltningen anser även att en översyn bör göras kring budgetering av hela verksamhetsområdet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder med anledning av ett förslag om förändring av resursfördelningssystem inom ekonomiskt bistånd. Nämndens yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 31 maj 2012.

Ärendet

Resursfördelningsmodellen

I samband med 2005 års budget infördes en ny resursfördelningsmodell för ekonomiskt bistånd. Fördelningsmodellen tar hänsyn till ett antal variabler som enligt statistiska samband och erfarenhet påverkar risken att erhålla ekonomiskt bistånd.

När den nya resursfördelningsmodellen beslutades fick kommunstyrelsen i uppdrag att årligen utvärdera modellen. Syftet med att följa upp modellen var att testa modellens hållbarhet över tid samt precision, framförallt gällande den grupp av biståndstagare som varken är sysselsatt, studerande eller arbetssökande. I modellen används även markvärdet för flerfamiljshus¹. Detta värde har ej uppdaterats sedan start och avser nu år 2004. Vid årets översyn har analysen framförallt gällt hur markvärdet ska kunna uppdateras på bästa sätt.

På uppdrag av stadsledningskontoret har USK AB/Sweco Eurofutures AB² analyserat resursfördelningsmodellen. Uppdraget har alltså varit att se över möjligheten att uppdatera markvärdet samt dess indelning men även kontroll av modellens övriga komponenter. Syftet är att säkerställa att fördelningsmodellen fångar upp behoven av ekonomiskt bistånd så bra som möjligt utifrån nuvarande kunskapsläge.

Swecos analys

Analysen har fokuserat på en översyn av inkomst- och attraktivitetsvariablerna. Attraktivitetsvariabeln används för att på ett indirekt sätt avspegla befolkningens sociala nätverk, ett nätverk som kan träda in vid tillfälliga ekonomiska kriser för en enskild person. Variabeln är en kombination av information om hustyp, juridisk form för flerfamiljshus samt markvärde för hyreshus³.

¹ Markvärdet är hämtat från fastighetstaxeringen för hyreshus och avser värdet av att bebygga marken i kronor per kvadratmeter (byggrätt för bostäder).

² Från 1 juni 2011 ingår USK AB:s verksamhet i Sweco AB

³ Markvärdet är hämtat från fastighetstaxeringen för hyreshus och avser värdet av att bebygga marken i kronor per kvadratmeter (byggrätt för bostäder).

Inkomstvariabeln har minskat i betydelse i fördelningsmodellen och numera är det inga skillnader (statistiskt belagda) i risken att erhålla ekonomiskt bistånd i de olika inkomstnivåerna under 150 000 kr per år när hänsyn tas till övriga variabler i modellen. Förslaget är att indela variabeln i två klasser mot tidigare fyra. Förändringen har liten effekt på fördelningen mellan stadsdelsnämnderna.

De analyser som genomförts visar på att en uppdatering av delkomponenten markvärde i attraktivitetsvariabeln, från 2004 till 2008, är motiverat för att på ett bättre sätt avspegla befolkningens sociala nätverk i stadsdelsnämnderna. Uppdatering av markvärde går bara att göra var fjärde år då den tas fram. Attraktivitetsvariabeln som på ett indirekt sätt ger ett mått på det sociala nätverket föreslås få ökad betydelse i modellen genom att antal klasser utökas från 11 till 15 klasser. Bland annat tydliggörs skillnaderna i behov av ekonomiskt bistånd bättre genom att hänsyn tas till fler av de juridiska formerna i flerfamiljshus.

Det nya förslaget

Förslaget får en viss omfördelningseffekt där en del av stadsdelsnämnderna i ytterstaden får en ökad tilldelning jämfört med innerstaden och vissa av stadsdelsnämnderna i ytterstaden.

Förslaget ger jämfört med nuvarande modell en ökad tilldelning till Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Bromma, Skarpnäck, Hägersten-Liljeholmen samt Skärholmen. En minskning erhålls i Rinkeby-Kista, Östermalm, Södermalm, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Älvsjö. Jämfört med nuvarande förbrukning (jan 11-prel dec11) är tilldelningen ändå högre i Rinkeby-Kista, Farsta och Älvsjö. En kraftig minskad tilldelning med över 10 procent erhålls i Östermalm och Södermalm och de är två av de tre stadsdelsnämnderna som också har fått kraftigt höjda markvärden mellan 2004 och 2008. Attraktivitetsvariabeln differentierar nämnderna mer i förslaget än vad nuvarande modell gör och det gäller speciellt Östermalm och Södermalm. Se vidare bilaga 1 där förändringen specificeras.

Notera att i bilaga 1 (sida 17 av 30) nämns Norrmalm felaktigt som en av de stadsdelsnämnder som får en minskning jämfört med nuvarande modell. Det korrekta utfallet syns på sista sidan (sida 30 av 30). Norrmalm får i det nya förslag en marginell ökning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av socialtjänstavdelningen i samarbete med ekonomiavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det är viktigt att variablerna i resursfördelningen löpande uppdateras. Det är dock önskvärt att uppdatera variablerna oftare än vad som görs idag. Detta för att undvika eftersläpning av effekterna, vilket leder till förhållandevis stora omfördelningseffekter på en gång.

Totalt är det 19,8 miljoner som enligt förslaget omfördelas mellan stadsdelsnämnderna. De effekter som uppstår i det presenterade förslaget innebär för vissa stadsdelsnämnder en minskning på mellan 10 – 12 procent. För den enskilda stadsdelsnämnden kan detta vara betydande belopp. I sådana fall skulle denna förändring underlättas om den genomfördes genom en övergångslösning.

Sedan snart fem år har Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm samarbetat om handläggningen av ekonomiskt bistånd. Försörjningsstödsenheten är förlagd till Östermalm. Detta innebär att handläggningen av bistånd sker av samma handläggare med samma arbets sätt för de tre stadsdelsnämnderna. Ändå har resursförbrukningen för de tre nämnderna i varierade grad understigit budgettilldelningen, d.v.s. underskotten för ekonomiskt bistånd har varierat i storlek mellan nämnderna. För att ytterligare säkra kvaliteten i resursfördelningssystemet borde därför en specialstudie göras av den gemensamma försörjningsstödsenheten.

Norrmalm är en av de stadsdelar som har lägst andel personer som uppstår försörjningsstöd i Stockholms stad. Antalet personer som är aktuella på försörjningsstödsenheten är förhållandevis lågt samtidigt som flertalet av personerna har en komplex problematik och behöver mycket stöd. Enligt nuvarande variabler ses flera av dessa personer som resursstarka då de kan vara välutbildade och bo på attraktiva adresser. I praktiken kan de dock ha långvariga behov av försörjningsstöd och stå långt från arbetsmarknaden och andra åtgärder vilket i nuläget inte beaktas i fördelningssystemet. Vidare är genomsnittskostnaden för boende högre i innerstaden vilket också påverkar kostnaden för utbetalning av försörjningsstöd.

Oavsett vilka variabler som utgör grund för fördelningssystem så bör en översyn göras kring budgetering av hela verksamhetsområdet. En preliminär sammanställning i alla stadsdelsnämnder efter första tertialen visar på ett totalt underskott om 66, 2 miljoner kronor och att flera stadsdelsnämnder bedömer att det blir svårt att nå målet att invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande.

Bilaga

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande Förändring av resursfördelningsmodell för ekonomiskt bistånd dnr: 325-470/2012
2. SWECO:s utredning Översyn av fördelningsnyckel över ekonomiskt bistånd 2012-02-02.